

Z Niemcami przeciw Francji i Anglii Zmobilizowana armia włoska oczekiwała na rozkaz walki

RZYM, 30. 11. Minister spr. zagr. Ciano wygłosił dziś obszernie przemówienie, którym szczegółowo omówił ostatni kryzys europejski oraz rolę Włoch i Mussoliniego w jego zlikwidowaniu.

Mówca oświadczył, że jeszcze rok temu Włochy doradzały Pradze politykę porozumienia z Berlinem, Warszawą i Budapesztem, zwracając uwagę, iż iluzję na temat zbrojowego bezpieczeństwa i skuteczności odległych pod względem geograficznym przyjaźni są nierealne.

Kryzys czeski został przyspieszony na skutek paktu czesko-sowieckiego, który miał na celu przeistoczenie Czechosłowacji w forpoczcie bolszewizmu w basenie dunajskim.

W drugiej połowie września wobec nieprzejednanego stanowiska Pragi, manifestowanego mimo podróży Chamberlaina do Berchtesgaden, Mussolini 22 września definitywnie określił stanowisko Włoch, polecając min. Ciano zawiadomić o tym Berlin.

Decyzje Włoch zostały obwieszczone przez Mussoliniego w mowie trziesiętniej. Włochy utrzymywały ścisłe kontakty z krajami, z którymi są połączone traktatami lub przyjaźnią, a mianowicie z Japonią, Polską i Jugosławią.

25 września przybył samolot do Włoch specjalny wysłannik kanclerza Hitlera, który obszernie poinformował Mussoliniego o sytuacji. 26 września Niemcy wysłały ultimatum do Pragi, którego termin upływał 28 września o godz. 14-tej. Na dzień 27 września Włochy zarządziły mobilizację pod obywatelstwem kierownictwem Mussoliniego. Jeśli chodzi o siły zbrojne lądowe, postawiono na stopie wojennej oddziały pograniczne na granicy zachodniej, zarządzono obronę przeciwlotniczą Piemontu i Ligurii, odwołano wojska alpejskie celem wzmocnienia obsady rejonów Cuneo i Turynu oraz Trente, ponadto wzmocniono wojska stacjonowane w dolinie rzeki Padu, a także garnizony na wy-

spie Pantellaria. Wysłano też uzupełnienia do Libii oraz na Sycylię i Sardinie. Ogółem powołano 300 tys. żołnierzy, co doprowadziło stan włoskich sił zbrojnych lądowych do 540 tys. żołnierzy. Lotnictwo zostało zgromadzone na 4-ch bazach, przy czym powołano pod broń niezbędną ilość roczników. W marynarce załogi okrętów zostały skompletowane, przy czym dokończono przesunięć, mających na celu obsadzenie nawet najbardziej odległych baz. O świcie 28 września znajdowało się w pełnej gotowości bojowej 22 okręty liniowe i krążowniki, 114 trępowców i kontropedowców, 91 łodzi podwodnych oraz 337 innych okrętów. Z 5.123 oficerami oraz 84.731 podoficerami i marynarzami.

Po zarządzeniu mobilizacji Mussolini postanowił nawiązać łączność wojskową z Berlinem. Anglia i Francja już to między sobą uczyniły. Na 29 września zostało wyznaczone w Monachium spotkanie ministra Ciano, generałów Pariani i Valle z ministrem von Ribbentropem i szefem niemieckiego sztabu generalnego von Keitelem.

Następnie min. Ciano podkreślił

**Korsyki,
Tunisu i Nicel
żądają tłumy
demonstrantów**

RZYM, 30. 11. Oczekiwane demonstracje przeciw Francji odbyły się dziś po południu. Ołbrzymie tłumy domagały się oddania Włochom Tunisu, Korsyki i Nicei.

złożową rolę odegrał przez Mussoliniego podczas konferencji w Monachium.

Po podkreśleniu roli Niemiec i Włoch w arbitrażu wiedeńskim, min. Ciano oświadczył, iż horyzont poli-

tyczny w Europie nieco się przejaśnił, lecz Włochy faszystowskie, które zadokumentowały swój niewzruszony spokój w godzinach burzy, zachowują tę samą postawę na widok oznak po-

Chiny nie dla żydów Znamienne stanowisko władz japońskich

TIEN-TSIN, 30. 11. Dzienniki japońskie donoszą, że władze japońskie wydały zakaz imigracji żydów z Rzeszy, Austrii i Włoch na terytorium północnych Chin. Powodem tego zarządzenia mają być względy natury gospodarczej, oraz niebezpieczeństwo związane z napływem żywiółów komunistycznych do północnych Chin.

Na odpowiednie zapytanie, skie-

rowane do Tokio nie można było wprowadzić jeszcze uzyskać urzędowego potwierdzenia tej wiadomości ze strony japońskiego ministerstwa zagranicznych. Oświadczone jedynie, że potwierdzenia tej wiadomości należy oczekiwać już w najbliższych dniach.

**ZŁOŻ OFIARĘ NA POMOC
ZIMOWĄ.**

Pierwszy obowiązek po pierwszym:

**WPLAĆ OFIARĘ
NA FUNDUSZ WYBORCZY
NARODOWEGO KOMITETU
RADYKALNEGO**

Konto P. K. O. Nr. 23400
(właściciel konta Spółka Wydawnicza ABC — na odwrocie zaznaczyć: na fundusz kosztów akcji wyborczej)

Jednodniowa „rewolucja we Francji” zawiodła Kłeska akcji strajkowej

Do zaburzeń doszło jedynie w paru wypadkach na prowincji

PARYŻ, 30. 11. Akcja strajkowa w Paryżu załamała się nie tylko w instytucjach publicznych, lecz nawet w przemyśle prywatnym. Większość fabryk metalurgicznych stanęła do pracy. Liczba strajkujących metalowców w godzinach popołudniowych obli-

czano mniej więcej na 30 proc.

Na hasło strajkowe odpowiedzieli w okręgu przemysłowym Paryża tylko w pełni robotnicy przemysłu budowlanego oraz drukarze.

Mieszkańcy śródmieścia Paryża tak samo zresztą, jak i przed-

mieść, nie odczuwali w ciągu dnia skutków strajku. Przede wszystkim należy podkreślić, iż środki komunikacyjne funkcjonowały wszędzie najzupełniej normalnie.

**Normalny wygląd
ulicy paryskiej**

Ruch kolejowy w okręgu paryskim, jak również i na całym terenie Francji odbywał się bez przeszkód i zakłóceń. W ciągu całego dnia w Paryżu funkcjonowały również normalnie autobusy i kolejka podziemna. Wszystkie sklepy w Paryżu, jak i na przedmieściach, wielkie magazyny towarowe i sklepy prywatne były czynne bez żadnych przerw. Życie stolicy, przedmieść, miejscowości podmiejskich i robotniczych miało zupełnie normalny wygląd, zwłaszcza, że kawiarnie i restauracje były otwarte jak zazwyczaj. Wszystkie kina i teatryki były czynne.

Aresztowania

Pewną niezwykłość sytuacji podkreślały zarówno w Paryżu, jak i na przedmieściach specjalne zarządzenia bezpieczeństwa, jak naprzykład patrol konnej gwardii lotnej, biwakujące przed merostwem w Saint Denis, czy też oddziały żołnierzy pilnujących dworców towarowych.

Władze bezpieczeństwa reagowały też na najmniejsze próby zakłócenia spokoju. W samym okręgu paryskim, to jest w Paryżu i na przedmieściach przemysłowych Paryża aresztowano w ciągu dnia około 500 osób.

Zaburzenia na południu

Temu stanowi rzeczy w Paryżu odpowiadał równie spokojny nastrój na terenie niemal całego kraju.

Jedynie na południu Francji zanotowano cały szereg incydentów, które wszędzie jednak miały charakter sporadyczny i nie obraziły się w żadną poważniejszą akcję.

W Grenoble manifestujący robotnicy obsadzili przez pewną chwilę dworzec kolejowy, lecz zostali usunięci przez oddziały gwardii lotnej. Następnie usiłowali w mieście ustawić barykadę na przeciwko poczty. Akcję tę zlikwidowano bez żadnych ofiar.

W Tuluzie tłum robotników metalowców usiłował obsadzić wielkie magazyny towarowe.

W Bordeaux podobnie zresztą jak i w innych miastach portowych, strajk objął przede wszystkim robotników portowych oraz przemysł metalurgiczny.

Pewne podniecenie wśród mas robotniczych dało się zauważyć także w największym porcie francuskim Marsylii, gdzie zastrajkowały tramwaje i taksówki, co miastu nadało specjalny charakter. Poza tym robotnicy kolejowi w Marsylii usiłowali obsadzić niektóre warsztaty kolejowe.

Cały szereg tego rodzaju incydentów zanotowano również w miejscowościach w pobliżu Marsylii.

W SALONIE ELEKTROWNI
MIEJSKIEJ
Marszałkowska 150

Pogrzeb

śp. plut. Mlekołaja

RABKA ZDRÓJ, 30. 11. W dniu dzisiejszym odbył się u manifestacyjnym pogrzeb śp. Stanisława Mlekołaja, plutonowego pułku strzelców podhalańskich, poległego na polu chwały przy obejmowaniu ziemi czadeckiej od kul czeskich.

**Lot Berlin-Tokio
zakończony**

TOKIO, 30. 11. Wielki samolot niemiecki „Condor”, który odbył lot z Berlina do Tokio, wylądował o godz. 22 m. 10, według czasu lokalnego, na lotnisku Taszikawo pod Tokio. Lot trwał 46 godzin i 43 minut. Trasa lotu wynosiła 14.600 km.

KALENDARZYK bezpłatnych pokazów i kursów gotowania elektrycznością na grudzień 1938 r.

2	godz. 17	Pokaz p. t. „Ciastka choinkowe i bakalie domowe”
PIĄTEK		
4	godz. 11	Kurs dla Pań domu (1-szy dzień)
PONIEDZ.		
5	godz. 11	Kurs dla Pań domu (2-gi dzień)
WTÓREK		
7	godz. 17	Pokaz p. t. „Podarunki św. Mikołaja”
8	godz. 11	Kurs dla Pań domu (3-ci dzień)
ŚRODA		
9	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (1-szy dzień)
PIĄTEK		
10	godz. 17	Pokaz p. t. „Potrawy z ryb morskich”
11	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (2-gi dzień)
SOBOTA		
12	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (1-szy dzień)
PONIEDZ.		
13	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (2-gi dzień)
WTÓREK		
14	godz. 17	Pokaz p. t. „Wierzbę wigilijną”
15	godz. 11	Nauka przyrządzania ryb i mięs (1-szy dzień)
ŚRODA		
16	godz. 17	Kurs dla pomocnic domowych (1-szy dzień)
17	godz. 11	Nauka przyrządzania ryb i mięs (2-gi dzień)
PIĄTEK		
18	godz. 17	Kurs dla pomocnic domowych (2-gi dzień)
19	godz. 11	Nauka przyrządzania ryb i mięs (3-ci dzień)
PONIEDZ.		
20	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (1-szy dzień)
WTÓREK		
21	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (2-gi dzień)
ŚRODA		
22	godz. 11	Nauka pieczenia ciast świątecznych (1-szy dzień)
CZWARTEK		
23	godz. 17	Pokaz p. t. „Jak kuchańia elektryczna ułatwi Pani Domu powitanie Nowego Roku”

UWAGA: Panie, pragnące wziąć udział w 2-dniowym kursie pieczenia ciast świątecznych, proszone są o wcześniejsze zgłoszenia (tel. 311-02)

W Salonie Elektryczności
Marszałkowska 150 (tę 311-02)

Stan szkolnictwa w Polsce

Uczy się 5 milionów młodzieży Przemówienie min. oświaty w Państw. Radzie Ośw. Publ.

W środę, dnia 30 ub. mies. p. minister oświaty prof. Świętosławski wygłosił na posiedzeniu Państwowej Rady Oświecenia Publicznego przemówienie, w którym zobrazował stan szkolnictwa w Polsce.

2000 NOWYCH ETATÓW

P. minister zaczął od omawiania sprawy etatów nauczycielskich w budżecie na rok 1938-39. Zamiast projektowanych 4000 etatów nauczycieli szkół powszechnych, 275 etatów w szkołach średnich i 200 etatów w szkołach zawodowych. Wzrost budżetu min. oświaty powodowany jest dążeniem do zlikwidowania liczby 400.000 dzieci, które dotąd w Polsce pozostają poza szkołą.

700.000 DZIECI WSTĘPUJE DO SZKÓŁ POWSZECHNYCH

W dalszym ciągu p. minister omówił liczbę obrazującą liczbę dzieci uczęszczających do szkół powszechnych i szkół średnich. Co roku zapisuje się do pierwszych klas szkół powszechnych 700.000 dzieci i niewiele mniejsza liczba dzieci kończy co roku ten typ niższej uczelni.

Ztąd wynika, że ołbrzymią większość młodzieży kończy systematyczną naukę na szkołę powszechną.

MATURY W POLSCE I WE FRANCJI

Min. Świętosławski porównuje ten stan z liczbami obrazującymi stan szkolnictwa we Francji i dochodzi do wniosku, że liczba matur wydawanych w Polsce i we Francji nie wiele się różni, natomiast we Francji rozpoczyna i od bywa częściowo naukę w szkołach średnich, znacznie większa liczba młodzieży, duża jej część nie do-

chodzi jednak do matury. Minister uważa za potrzebny wzrost liczby szkół średnich i zawodowych w Polsce.

ROZWÓJ

SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

Liczbę o stanie szkolnictwa zawodowego dowodzą szybkiego rozwoju tej dziedziny szkolnictwa. Liczba uczniów i uczennic szkół zawodowych z liczby 64.428 w r. 1934 wzrosła do 102.506 w r. 1938/39. Mimo to wyraża pogląd, iż rozwiązanie problemu kształcenia młodzieży w wieku od 14 do 18 lat powinno być rozwiązane przez rozszerzenie sieci szkół dokształcających, na co trzeba obecnie zwrócić szczególną uwagę w Polsce. Szczególnie jednak trudne jest zagadnienie dokształcania młodzieży wiejskiej.

WYŻSZE UCZELNIE

W szkolnictwie wyższym Polska nie różni się wiele pod względem liczby wydawanych dyplomów od innych krajów. W warunkach naszych ograniczenia w przyjmowaniu studentów wynikają raczej z braku miejsc w pracowniach, aniżeli z powodu chęci umniejszenia liczby studiujących. Poważnym argumentem przemawiającym za zwiększeniem liczby studentów, jest konieczność zasilenia

inteligencji w element wiejski. Dopływ studentów ze wsi na wyższe uczelnie wynosi obecnie około 11 proc. ogółu studentów i uznany być musi za niedostateczny.

ROZMIESZCZENIE

INTELIGENCIJ
Kończąc przemówienie minister stwierdza, że rozszerzenie szkolnictwa wyższego typu doprowadzić musi bądź do znacznego zwiększenia liczby pracowników umysłowych bądź do stworzenia nowej grupy pracowników fizycznych o wyższym poziomie wykształcenia. Poważnym zagadnieniem jest tu konieczność odpowiedniego rozmieszczenia inteligencji po wsiach i miasteczkach. O rozmiarach zagadnień, związanych z oświatą świadczy fakt, że do szkół w Polsce uczęszcza zgórą 5 milionów młodzieży, co stanowi 18 proc. ogółu ludności.

Dymisja Syrovego

Posel Beran tworzy nowy gabinet

PRAGA, 30. 11. Po dokonaniu w dniu dzisiejszym wyboru prezydenta Republiki, premier gen. Syrovy złożył na ręce prezydenta Hachy dymisję swego gabinetu. Prezydent powierzył utworzenie

nowego gabinetu przewodniczącemu partii jednolitej narodowej, posłowi Rudolfowi Beranowi. Pos. Beran rozpoczął natychmiast rozmowy w sprawie powołania dalszych ministrów.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetr przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie — 1 zł., w tekście (wzrost artykułów) 80 gr., w reklamach (wzrost ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Nekrologi 30 gr. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tłusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druków ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Nowy świat 15 m. 1, I piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 224-40.

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121. Telefony 668-62 (sekretariat) 668-99 (ogólny).
ADMINISTRACJA: Warszawa Nowy świat 15 m. 1 — I piętro. Zarząd i Dział Ogłoszeń tel. 224-40. Kierownictwo biura kasa uchalteria 224-50. Prenumerata tel. 309-32. Konto rozrachunkowe Nr 2. Konto P. K. O. Nr. 23.400.
Skrytka Poczтовая 145. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź Piotrkowska 103. tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10-13. 15-18. Poznań, 21 Grudnia 2 Włocławek. Cyganki 34. 135. Kalisz. Rzeźnicza 4. tel. 477. Katowice ul. Starowiejska 3.
PRENUMERATA: miejscowa (z odniesieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dzielnymi Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd B (z premią książkową) 5.50.
Za zwrot nadesłanych, a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Redaktorzy działów: Jan Korolec — publicystyka polityczna, Jan Wyszynski — informacje polityczne i sprawozdania sądowe, Antoni Szeperlich — dział gospodarczy i zagraniczny, Stanisław Włodek — informacje i depesze nocne, Maria Rutkowska — dział miejski, Andrzej Płodowski — dział prowincjonalny, sportowy i akademicki, Wanda Doberska — dział kulturalny i rozrywkowy, Tadeusz Zakiewicz — ogłoszenia i reklamy.

Redaktor naczelny: Jan Korolec

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.
Odbito w „Drukarni Literackiej”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121